

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

39

JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
при ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН

СОЧИНЕНИЯ

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА

NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTTI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännestä
venäjänkielisestä painoksesta*

KUSTANNUSLIIKE EDISTYS
MOSKOVA — PETROSKOI

V. I. L E N I N

39
OSA

Imperialismi-viikkot

ESIPUHE

V. I. Leninin Teosten neljännen painoksen kolmanteenkymmenenteen yhdeksänteen osaan sisältyvät „Imperialismi-vihkot”, jotka ovat alustavaa aineistoa vuoden 1916 alkupuolella kirjoitettua teosta „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” varten. Tässä klassillisessa teoksessaan Lenin teki ensimmäisen kerran syvällisen ja kaikinpuolisen analyysin kapitalismin korkeimmasta vaiheesta, joka alkoi XIX ja XX vuosisadan vaihteessa. Hän osoitti, että imperialismi on kapitalismin perusominaisuuksien kehittymisen ja säilymisen tulos, että sen pohjimmaisena perustana, taloudellisena olemuksena on monopolien herruus, että imperialismi on kapitalismin viimeinen vaihe. Lenin todisti kumoamattomasti, että erotukseksi esimonopolistisesta kapitalismista, jolloin kapitalismi kehittyi vielä nousevaa linjaa, monopolistinen kapitalismi on loismaista, mätänevää ja kuolevaa kapitalismia, jolloin kaikki kapitalismin ristiriidat ovat kärjistyneet äärimmilleen, minkä jälkeen alkaa sosialistinen vallankumous.

Leninin imperialismiaiheisen teoksen maailmanhistoriallinen merkitys on siinä, että teoksessa perustellaan taloustieteen pohjalta uutta oppia sosialistisesta vallankumouksesta. Lähtemällä imperialismista tekemästään marxilaisesta analyysistä ja nojaamalla löytämäänsä imperialismiin kaudelle ominaisen kapitalististen maiden taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuuden lakiin Lenin todisti tieteellisesti, että monopolistisen kapitalismin aikakaudella sosialistinen vallankumous ei voi voittaa samanaikaisesti kaikissa tai useimmissa sivistysmaissa ja että on täysin mahdollista ja väistämätöntä, että sosialismi voittaa

aluksi muutamassa tai jopa yhdessä erillisessä maassa. Leninin oppi sosialistisesta vallankumouksesta on valtava lisä marxilaisuuden aarteistoon, se antaa kaikkien maiden työväenluokalle selvän ja tarkan ohjelman, miten sen on taisteltava vapautuakseen imperialismista ja viedäkseen sosialismin voittoon. Käytännön kokemus — proletaariset vallankumoukset Venäjällä, Kiinassa ja muissa Euroopan ja Aasian maissa, joista nykyinen sosialistinen maailmanjärjestelmä muodostuu — on vahvistanut Leninin sosialistisesta vallankumouksesta esittämän opin mahtavan voiman ja elinkykyisyyden.

Leninin teos „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” on jättiläismäisen ja voimia vaatineen työn tulos. Siitä ovat vakuuttavana ja havainnollisena todistuksena tässä osassa julkaistut Leninin „Imperialismi-vihkot”, joissa on runsasta ja monipuolista alustavaa aineistoa mainittua teosta varten. Kuten tunnettua Marx käytti perusteoksensa „Pääoman” luomiseen valtavan määrän tosiasia-aineistoa. Myös Lenin luki ja käsitteli suunnattoman määrän mitä erilaisimpia kysymyksiä koskevaa aineistoa tutkiessaan uuden historiallisen aikakauden kapitalismia. Teoksensa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” kirjoittamiseen Lenin käytti satoja kirjoja, tutkielmia, brošyyreja, aikakaus- ja sanomalehdissä julkaistuja artikkeleja, tilastokokoelmia, pääasiallisesti vieraskielisiä. Leninin „Imperialismi-vihkoissa” on otteita 148 teoksesta (m.m. 106 saksankielisestä, 23 ranskankielisestä, 17 englanninkielisestä ja 2 venäjännettystä teoksesta) ja 232 artikkelista (niistä saksankielisiä 206, ranskankielisiä 13 ja englanninkielisiä 13), jotka oli julkaistu 49 eri aikakausjulkaisussa (34 saksankielisessä, 7 ranskankielisessä ja 8 englanninkielisessä).

Jos kohta „Imperialismi-vihkot” eivät olekaan mikään lopullinen teos, niillä on kuitenkin hyvin suuri tieteellinen arvo ja ne merkitsevät tärkeää panosta marxilaisen kansantaloustieteen kehityksessä. „Vihkoissa” oleva mitä runsain aineisto auttaa monopolistisen kapitalismin syvällistä tutkimista, avartaa ja selittää Leninin teoksen „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” perusajatuksia.

„Imperialismi-vihkojen” suuri tieteellinen ja tiedollinen merkitys on siinä, että niistä käy ilmi Leninin tutkimustyö, hänen tieteellisessä tutkimustyössään käyttämänsä menetelmät, se, miten hän käsittelee tutkimusaineistoa, taloudellisia

ja historiallisia tosiasioita ja tilastotietoja, niistä selviävät Leninin erittelymenetelmät ja työtavat. Varsin mielenkiintoista on alustava aineisto, josta ilmenee, miten Lenin teki teoksensa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” suunnitelmaa alkaen ensimmäisestä hahmotelmasta (aiheen käsittelyjärjestyksestä) ja likipitäisestä ongelmien luettelemisesta ja päätyen laajaan tutkimusohjelmaan ja teoksen yksityiskohtaiseen jäsentelyyn aina kunkin luvun sisällön seikkaperäistä esittelyä myöten (ks. tätä osaa, ss. 91, 175—177, 206—219).

„Imperialismi-vihkoissaan” Lenin seuraa hyvin tarkasti, miten syntyvät ja kehittyvät monopolistisen kapitalismin tärkeimmät ja tunnusomaisimmat piirteet: tuotannon ja pääoman keskittyminen, joka on kehittynyt niin pitkälle, että on syntynyt monopoleja, jotka esittävät ratkaisevaa osaa talouselämässä; pankkipääoman ja teollisuuden yhteensulautuminen ja finanssioligarkian muodostuminen; pääoman vienti, joka erotukseksi tavaroiden viennistä on saanut erikoisen tärkeän merkityksen; kapitalistien kansainvälisten monopolilyhtymien muodostuminen; maapallon alueellisen jaon loppuunsaattaminen suurimpien kapitalististen valtojen kesken ja näiden välinen taistelu maailman uudesta jaosta; kapitalismin loismaisuuden ja mätänemisen lisääntyminen. Lenin osoittaa, että imperialismille on luonteenomaista finanssipääoman ja monopolien kaikkivalta ja mah-tivoima, että imperialismin poliittisena erikoisuutena on taantumus kautta koko linjan. Laajan tosiasia-aineiston perusteella hän paljastaa imperialismin syvät ristiriidat.

Lenin käyttää siihen kaikkia saatavissa olevia maailman kirjallisuudessa esiintyviä lähdeteoksia, joiden aihepiiriin kuuluu taloustiede ja tekniikka, uusimman ajan historia ja maantiede, valtio-oppi ja diplomatia, työväenliike ja kansallinen vapausliike monopolistisen kapitalismin kaudella. Yksikään maa, yksikään kansantalouden tai yhteiskunnallis-poliittisen elämän ala ei jää huomion ulkopuolelle. Lenin tutkii huolellisesti niin kapitalististen maiden tärkeimpiä kehitystendenssejä valaisevia solideja taloustieteellisiä ja historiallisia monografioita kuin myös eri kysymyksille omistettuja pieniä aikakaus- ja sanomalehtiartikleja. Lukuisten ja moninaisten lähdeteosten kriittillisen tutkimisen tietä Lenin valmistelee kestäväää pohjaa, kerää lukuisan määrän luotettavia tietoja (asia- ja numerotietoja)

imperialismia koskevien teoreettisten väitteidensä ja johtopäätöstensä kaikinpuolista perustelua varten.

Kapitalismin monopolistista kehitysvaihetta tutkiessaan Lenin perehtyy monenlaisiin lähdeksiin, joissa heijastuvat kansantaloustieteen eri suunnat ja virtaukset. Lenin joutuu käsittelemään tutkielmia ja teoksia, joiden tekijät ovat porvarillisia ja pikkuporvarillisia talous- ja tilastotieteilijöitä, historioitsijoita ja diplomaatteja, finanssimiehiä ja parlamentaarikkoja, jos jonkinlaisia reformisteja ja revisionisteja. Huomautuksissa, joita Lenin teki lähdeksiä tutkiessaan, hän paljastaa imperialismien porvarilliset ideologit ja reformistiset apologeetat, kumooa heidän epätieteelliset päätelmänsä. Samalla Lenin kerää näistä lähdeksiä asi tiedot ja käyttää niitä.

Tutkittuaan professori Robert Liefmannin paksun „puolen tuhannen sivun” kirjan „Osake- ja rahoitusyhtiöt” Lenin luonnehtii sitä seuraavasti: „Tekijä on auttamaton tolvana, joka hyörii hiki hatussa definitioineen — ratki typerine — aina vain 'substituutio' sanan ympärillä. Arvoa on asiatioilla, jotka ovat enimmältä osaltaan aivan raakoja” (ks. tätä osaa, s. 352). Kyseisessä teoksessa olevia, muiden lähdeksien perusteella tarkistettuja ja täydennettyjä tilastotietoja Lenin käyttää tutkielmassaan „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” luonnehtiessaan tuotannon lisääntyvää keskittymistä ja suurmonopoliyhtymien liikevoittojen kasvua. Tehdessään muistiinpanoja Saksan imperialismien vannoutuneen apologeetan Schulze-Gaevernitzin kirjasta „Brittiläinen imperialismi” Lenin kirjoittaa tekijästä: „Suuri kelmi, banaali, kantilainen, uskonnon kannattaja, shovinisti, koonnut joitakin sangen mielenkiintoisia asiatioita Englannin imperialismista ja kirjoittanut sujuvasanaan kirjan, jota ei ole ikävä lukea. Matkustellut Englannissa, koonnut paljon aineistoa ja tehnyt paljon havain-toja. Herrat englantilaiset, olette ryövänneet, antakaa meidänkin ryövätä 'siunaten' ryöväyksen Kantin, jumalapa-hasan, isänmaallisuuden, tieteen avulla = siinä tämän 'oppineen miehen' kannan olemus!! (Paljon myös turhaa lörpöttelyä)” (s. 427). Lenin käyttää tästä lähdeksistä Englannin imperialismia koskevia asiatioita tutkielmasaan.

„Imperialismi-vihkot” osoittavat, miten Lenin valikoi laajasta aineistosta, lukuisista lähdeksiä luotettavat tie-

dot, jotka luonnehtivat monopolistiselle kapitalismille ominaisia tyypillisimpiä perusilmiöitä. Erästä teoksesta Lenin kirjoittaa: „...Äärettömän paljon tarpeettomia ja ikävystyttäviä yksityisseikkoja; sivuutan ne” (s. 73). Erään toisen lähdeteoksen suhteen hän huomauttaa, että se on „niin seikkaperäinen kokoelma tavattoman runsaita tietoja ((suunnattomasti numeroaineistoa))... Valitsen tärkeimmät” (s. 456). Monessa tapauksessa Lenin itse laatii lähdeteoksen hajanaisista tiedoista luetteloja ja taulukoita. Tutkiesaan jotakin teosta Lenin tekee erittäin tarkkoja viitteitä sen kirjoittamiseen käytetyistä lähteistä ja sitten käy läpi ja tutkii nuo lähdeteokset.

„Imperialismi-vihkoissa” esitetään kapitalismin monopolivaiheen peruspiirteitä luonnehtivia seikkaperäisiä asia- ja tilastotietoja sekä lukuisia lausuntoja, joita kaikkien maiden porvarilliset tiedemiehet ovat antaneet pakotettuina myöntämään todeksi kapitalismin uusimman talouselämän kiistattomiksi havaitut tosiasiat. Kaikkea tätä aineistoa tarvittiin, jotta olisi voitu „esittää lukijalle mahdollisimman perusteltu kuvaus imperialismista”, kuten Lenin on huomauttanut (Teokset, 22. osa, s. 258).

„Imperialismi-vihkoissa” on huomattavan paljon aineistoa, joka valaisee Venäjän monopolistista kapitalismia. Legaalisesti julkaistavaksi tarkoitettussa kirjassaan „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” Leninin täytyi esittää yleensä Venäjän imperialismia ja m.m. tsaarin Venäjän anastuspolitiikkaa koskevat huomautuksensa „hyvin varovaisesti, vihjauksin, tuolla vertauskuvallisella — kirotulla vertauskuvallisella — kielellä, johon tsarismi pakotti kaikki vallankumoukselliset turvautumaan, kun he tarttuivat kynään kirjoittaakseen 'legaalisen' teoksen” (sama, s. 181). Sensuurihaitoista vapaissa „Imperialismi-vihkoissaan” Lenin esittää lukuisia tosiasioita ja mielipiteensä niistä, tekee huomautuksia Venäjän imperialismiin eri puolista. Kaikella tällä aineistolla on suuri arvo; se täydentää sitä, mitä Leninin tutkielmassa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” on sanottu Venäjistä.

Imperialismia käsittelevissä vihkoissaan ja teoksessaan Lenin on käyttänyt kapitalismin korkeimman vaiheen erittelyyn pääasiassa ensimmäistä maailmansotaa edeltäneen kauden tosiasia-aineistoa ja tilastotietoja. Myöhempien vuosien ja nykyistä kapitalistista talouselämää koskevat uudet

tiedot vahvistavat kokonaisuudessaan Leninin imperialisista suorittaman analyysin, imperialismien tunnusomaiset piirteet ja kehitystendenssit, todistavat vakuuttavasti monopolien mahtivoiman ja sarron lisääntymistä, kapitalismin loismaisuuden ja mädännäisyyden enentymistä, kapitalismille ominaisten ristiriitojen kärjistymistä ja syvenemistä.

Leninin „Imperialismi-vihkot” ovat näkyvä esimerkki puoluekantaisesta periaatteellisuudesta tieteessä, niiden peruspiirteenä on taistelu ja hyökkäys porvarillisia ja pikkuporvarillisia ideologeja, reformisteja ja revisionisteja vastaan. Erikoista huomiota Lenin kiinnittää „kautskylaisuuden” paljastamiseen, hän arvostelee jyrkästi marxilaisiksi naamioituneita imperialismien lakeijoita. Kautskylaiset hämäsivät imperialismien ristiriidat, yrittivät „kirkastaa” kapitalismia, tahtoivat „puhtoista, siloista, hillittyä ja sääntillistä kapitalismia” (tämä osa, s. 91). Lenin osoitti, että „finanssikapitalismi ei poista kapitalismin alempia (kehityttömämpiä, takapajuisempia) muotoja, vaan kasvaa niistä, niiden päälle”, että „finanssipääoma (monopolit, pankit, oligarkia, lahjonta etc.) ei ole kapitalismin satunnainen kasvettuma, vaan kapitalismin väistämätön jatko ja tuote” (ss. 169—170).

Imperialismin tieteellisellä erittelyllä, jonka aikamme kapitalismin todellisuus on vahvistanut oikeaksi, Lenin todisti Kautskyn ultraimperialismiteorian kestättömyyden ja taantumuksellisuuden. „Imperialismi-vihkoissa” on osoitettu, että opportunistit ja revisionistit eivät käy vallankumouksellista taistelua imperialismien kukistamiseksi, vaan pyrkivät sovintoon pääoman kanssa; he vääristelevät imperialismien, kapitalismin korkeimman ja viimeisen kehitysvaiheen, maailman kapitalismin laskukauden, olemusta. „Taistelu imperialismia vastaan, ellei taistella opportunistia vastaan eikä sanouduta siitä irti, on harhauttamista”, kirjoittaa Lenin teoksensa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” alustavassa jäsenyyksessä (s. 217).

Leninin „Imperialismi-vihkot” ovat nykyäänkin vallankumouksellisen marxilaisuuden taisteluase. Ne auttavat kommunistisia ja työväenpuolueita käymään taistelua imperialistisen taantumuksen ideologiaa ja kaikkia nykyaikaisen reformismin ja revisionismin ilmentymiä vastaan. Meidän aikakaudellamme, jonka pääsisältönä on siirtyminen kapitalismista sosialismiin ja jolloin sosialistinen järjestel-

mä kilpailee menestyksellisesti viimeisiä aikojaan elävän kapitalistisen järjestelmän kanssa, vanhan järjestyksen kannattajat tekevät kaikkensa kaunistellakseen sitä, saadakseen työtätekevät joukot luopumaan taistelemasta aktiivisesti sosialismin puolesta ja turmellakseen niitä reformistisilla työn ja pääoman sovinnon aatteilla. Imperialistit tukevat kaikin tavoin kaikkien sellaisten kapitalistisen yhteiskunnan „tervehdyttämis”- ja uudistamisteorioiden ja -suunnitelmien sepittelyä, joiden tarkoituksena on ikuistaa se „kansankapitalismin” tai „demokraattisen sosialismin” varjolla. Porvariston apuna sen taistellessa kapitalismin säilyttämisen puolesta ovat nykyiset revisionistit, jotka kertailevat kautskylaisuuden vararikkoutuneita aatepahasia. He yrittävät hävittää pois marxilaisuudesta vallankumouksellisen hengen, julistavat marxismin-leninismiin „vanhentuneeksi”, vastustavat sosialistista vallankumousta ja proletariaatin diktatuuria. Totuutta vääristellen revisionistit väittävät, että nykyaikainen kapitalismi on muka muuttunut juuriaan myöten — proletariaatti on muka lakannut olemasta sorrettu ja riistetty luokka ja kapitalisteista on tullut työhimiä, että työn ja pääoman välinen vastakohtaisuus ja proletariaatin ja porvariston välinen taistelu on muka muuttunut rauhaksi ja yhteistyöksi ja että kapitalistiselle yhteiskunnalle on avautunut kukoistuksen ja „yleisen hyvinvoinnin” tie. Leninin „Imperialismi-vihkot” ovat vallankumouksellisille marxilaisille osoituksena ja näytteenä siitä, millä tavalla on tieteellisesti arvosteltava ja paljastettava porvarillisen järjestelmän nykyisten apologeettojen moisia oppeja imperialismin muuttumisesta „kansankapitalismiksi” ja „kasvamisesta” rauhanomaisen kehityksen tietä sosialismiksi.

Varsin mielenkiintoisia ovat osaan otetut ensimmäisen maailmansodan aikaisten eri artikkelien ja esitelmien suunnitelmat ja jäsenyykset, jotka täydentävät suoranaisesti ja välittömästi „Imperialismi-vihkoja”. Näillä artikkeleilla ja esitelmillä on hyvin suuri merkitys imperialismia ja sosialistista vallankumousta koskevan Leninin opin ymmärtämisen kannalta. „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” teoksen ensimmäistä laitosta varten kirjoitetussa alkulauseessa, joka on päivätty huhtikuun 26:nä 1917, Lenin kehottaa lukijaa tutustumaan vuosina 1914—1917 ulkomailla kirjoittamiinsa artikkeleihin. Näissä porvarilli-

sen sensuurin kahleista vapaassa puoluelehdistössä julkaisuissa artikkeleissa perustellaan ja kehitellään ajatusta, että imperialismi on sosialistisen vallankumouksen aatto, että sosialishovinismi (sosialismia sanoissa ja shovinismia käytännössä) on sosialismin täydellistä kavaltamista, siirtymistä porvariston puolelle, että työväenliikkeen jakautuminen kahtia on erottamattomassa yhteydessä imperialismien ajan objektiivisiin oloihin j.n.e.

Osaan on otettu Leninin kaksikymmentä imperialismia käsittelevää vihkoa ja vuosien 1912—1916 aikaisia erinäisiä muistiinpanoja, jotka julkaistiin ensi kerran vuosina 1933—1938 XXII, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI Lenin-kokoelmassa. „δ” („delta”) vihko julkaistiin ensi kerran venäjännettynä v. 1938 „Proletarskaja Revoljutsija” aikakauslehden 9. numerossa ss. 171—184, sillä se löydettiin myöhemmin. Koko aineisto julkaistiin v. 1939 erillisenä kirjana otsikolla „Imperialismi-vihkot”.

Ensimmäiset viisitoista vihkoa, joissa kussakin on järjestyserkinä kreikankielinen kirjain, on sijoitettu osaan Leninin käyttämässä kirjainjärjestyksessä. Lenin on käyttänyt niitä teoksensa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” jäsennyksessä, joka on „γ” („gamma”) vihkossa (ss. 206—219 tässä osassa; Leninin viittaukset vihkon sivuihin on tulkittu osoittamalla hakasuluissa kyseisen osan sivunumerot). Näitä viittätoista vihkoa Lenin on käyttänyt laajalti myös varsinaisessa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” teoksessaan. Viimeisissä viidessä vihkossa ei ole Leninin tekemiä järjestyserkkejä, ja ne on sijoitettu osaan aikajärjestystä noudattaen aakkosnettujen vihkojen jälkeen. Vihkojen lisäksi osaan on otettu Leninin erinäisiä vuosien 1912—1916 aikaisia muistiinpanoja, jotka sisällöllisesti liittyvät välittömästi „Vihkoihin” ja ovat saman imperialismiteorian tieteellistä kehittelyä. Ne julkaistiin aikaisemmin XXIX ja osaksi XXX Lenin-kokoelmassa.

Aikaisempaan, vuoden 1939 „Imperialismi-vihkojen” julkaisuun verrattuna on kyseiseen osaan, kohtaan „Erinäisiä muistiinpanoja vuosilta 1912—1916” otettu lisäksi seuraavaa aineistoa: 1) E. Corradini, „Italialaista nationalismia”, 2) Nitti, „Ulkomainen pääoma Italiassa”, 3) R. Liefmann, „Lähentääkö sota meitä sosialismiin?”, 4) „Conradin vuosikirjat 1915. 2. vihko. Elokuu”, 5) „Sosiaalipoliittisen

yhdistyksen kirjoituksia”, 6) „Sosiali-imperialismi ja vasemmistoradikalismi”, 7) „Hyvä kokoelma vertailtavia numerotietoja”, 8) E. Rappard, „Kansalliseen sopimukseen”, 9) A. B. Hart, „Monroen oppi”, 10) E. Philippovich, „Monopolit”. Toimitus on poistanut vähäisen osan aineistosta, jolla ei ole välitöntä yhteyttä aiheeseen.

Otteet, joista „Imperialismi-vihkot” koostuvat, Lenin on kirjoittanut originaalin kielellä. Hän on kirjoittanut itse kaikki muut otteet paitsi niitä, jotka ovat vihkoissa „κ” („kappa”), „Brailsford”, „Marxilaisuus ja imperialismi”, „Imperialismi”, ja osaksi vihkoissa „ζ” („zeta”) ja „λ” („lambda”), jotka N. K. Krupskaja on kirjoittanut välittömästi Leninin ohjeiden mukaisesti.

Kaikki vihkojen nimitykset ovat Leninin omia. Eri teoksista ja artikkeleista kirjoitetut otteet, hahmotelmat ja kirjallisuusluettelot on varustettu otsikoilla, jotka on otettu Leninin vihkoissa olevista sisältölueteloista tai otteiden tekstistä. Marginaalille on merkitty Leninin käsikirjoitetujen vihkojen sivunumerot lihavalla kursiivilla painettuina ja sulkumerkillä varustettuina.

Osassa on säilytetty Leninin vihkojen käsikirjoituksen erikoisuudet: aineiston sijoitusjärjestys, viivaukset tekstin laidassa ja alleviivaukset tekstissä. Viimeksi mainitut on osoitettu käyttämällä eri kirjasinlajeja: yhdellä viivalla alleviivatut kohdat on painettu *kursiivilla*; kahdella — *harvennetulla kursiivilla*; kolmella — *puolilihavalla*; neljällä — *harvennetulla puolilihavalla*; aaltoviivalla — *puolilihavalla kursiivilla*; kahdella aaltoviivalla — *harvennetulla puolilihavalla kursiivilla*.

Kyseisen laitoksen koko teksti on tarkastettu uudelleen V. I. Leninin käsikirjoitusten ja alkuperäisten lähteiden mukaan, jolloin on korjattu, mikäli on havaittu, Leninin käsikirjoitusten lukemisessa syntyneet epätarkkuudet samoin kuin kohdat, jotka poikkeavat alkuperäisistä lähteistä.

Niin ikään on tarkastettu uudelleen ja korjattu täysin käsikirjoituksen mukaisiksi kaikki tilastotiedot. Erinäisissä tapauksissa esiintyvät summien, erotusten ja prosenttilukujen epätarkkuudet on jätetty korjaamatta, sillä ne johtuvat siitä, että Lenin on pyöristänyt lukuja tehdessään muistiinpanoja kysymyksessä olevasta lähteestä.

Tässä osassa on alahuomautuksissa viitattu teokseen „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” ja Leninin muihin kirjoituksiin. Ne osoittavat „Vihkojen” olevan erottamattomassa yhteydessä itse kirjaan ja tekevät mahdolliseksi havaita, miten Lenin on käyttänyt alustavaa aineistoa luodessaan imperialismia käsittelevää tieteellistä teostaan.

*NKP:n Keskuskomitean
marxismien-leninismien instituutti*

V. I. LENIN

1917

